

Årets kurs var kraftig revidert i forhold til tidligere kurs basert på tidligere tilbakemeldinger fra studentene og et ønske fra vår side om å ha større grad av anonym vurdering av studentenes ferdigheter og evne til selvstendig arbeid og egenvurdering. I tillegg ønsket vi å unngå situasjoner som vi opplevde hyppig tidligere der studentene opplevde at arbeid som var godkjent, ble underkjent ved sluttvurderingen og måtte gjøres om igjen. Dette var veldig ugunstig både for studenter som måtte gjøre arbeidet om igjen og ansatte som opplevde at deres egen godkjenning og autoritet ble underkjent. Vi har redusert antallet oppgaver som skal gjennomføres i selve kursdelen og i stedet lagt inn to uker med selvstendig arbeid mot slutten av kurset der studentene skal jobbe med et visst antall arbeidsoppgaver uten veiledning som leveres inn og vurderes anonymt. Anonym vurdering sikrer at studenten blir likt vurdert, samt at denne vurdering brukes som intern kalibrering av lærerstaben, ettersom vi stadig har fått kritikk for mangelfull kalibrering tidligere. Det at studentene skal gjøre oppgavene uten veiledning førte til at de i større grad enn tidligere viste interesse for å forstå prosessene og å bli kjent med vurderingskriteriene. Studentene har fått anledning til å trene på denne typen selvstendig arbeid to ganger før denne avsluttende testen. De har fått personlig tilbakemelding etter hver test med beskjed om sterke og svake sider ved sine arbeider.

Etttersom dette var første året med den nye kjøreplanen, var det i forkant stor usikkerhet rundt hvorvidt arbeidsmengden var for stor, passelig eller for liten til at studentene kunne opparbeide seg tilstrekkelig ferdigheter til å kunne gjennomføre de arbeidsoppgavene som de må kunne mestre før de begynner med pasientbehandling. Dette medførte også at vi fortløpende måtte gjøre endringer på planen. Planen ble derfor ikke sendt ut til studentene, men oppdatert plan hang alltid på oppslagstavlen. Vår erfaring ved slutten av årets kurs er at de aller fleste studentene hadde opparbeidet seg tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter og at arbeidsmengden var slik at noen studenter var ferdige i god tid og noen strevde med å rekke alt. Samtlige studenter har nå klart å gjennomføre alle obligatoriske oppgaver uten ekstra tid. Studentene som har ligget dårlig an har fått ekstra oppfølging og i noen tilfeller fått lov til å «snike i køen» for å hente seg inn. Over halvparten av kullet gjennomførte de selvstendige oppgavene på en slik måte at de vurderes som godt skikket til å begynne med pasientbehandling allerede ved første forsøk. De resterende jobber de siste to ukene med å ta opp igjen de oppgavene de ikke fikk akseptert etter at de har fått tilbakemelding om det som ikke var godt nok i første forsøk. Vi har stor tro på at de aller fleste vil kunne klare dette, da det i hovedsak dreide seg om mindre feil som måtte rettes opp eller gjøres om igjen. Vi ser at omleggingen av kurset har gitt den forventede effekten at studenten ble mer opptatt av å lære og å mestre enn av å bli først ferdig. I tillegg er vi svært tilfreds med den muligheten for kalibrering av lærerstaben den nye kjøreplanen ga oss. Dette vil imidlertid først få effekt for de neste kursene våre.

Teoretiske underveistester ble i år, for første gang, gjennomført digitalt med mange flervalgsoppgaver. Dette ga fullstendig anonymisert vurdering fordi man ikke ble påvirket av håndskrift eller skrivefeil og rask tilbakemelding. Vi er svært tilfredse med at vi kan garantere at alle studentene har vært vurdert helt anonymt i både praktiske og teoretiske tester underveis og ved de avsluttende testene, ettersom vi tidligere har fått kritikk for å forskjellsbehandle studentene.

Frafallet underveis i kurset har vært stort (4 stk). Dette frafallet skyldtes utenforliggende årsaker ikke relatert til vårt kurs (sykdom, permisjon, stryk på tidligere kurs).

Studentene har fra oppstart av kurset hatt tilgang til pensumliste, «handouts» til forelesninger, videodemonstrasjoner, pdf'er med 3D bilder og beskrivelser av samtlige oppgaver som skulle utføres og annet nødvendig støttemateriale på Mi Side og i et eget digitalt bibliotek tilgjengelig i kurslokalet. Det har variert kraftig mellom studentene i hvor stor grad disse dokumentene har blitt benyttet. Svært få laster ned «handouts» før forelesning selv om disse er tilgjengelig senest dagen før selve forelesningen. Enkelte studenter brukte også veldig lang tid på å lære seg hvordan de skulle få tilgang til videobibliotek og andre nødvendige støttedokumenter, selv om dette ble informert i plenum ved flere anledninger samt ble skrevet ned på tavlen i salen.

Undervisningslokalene har fungert bra dette semesteret, vi har hatt tilfeller med teknisk svikt, men disse har blitt raskt forbedret hver gang og ingen studenter har blitt unødig forsinket på grunn av dette. Vi opplever at det tar lang tid å forflytte studentene fra selve salen til forelesningslokalene som er en etasje ned og i andre enden av bygget for de integrerte forelesningene. På den ene side «stjeler» dette tid fra undervisningen, på den andre side kan det være godt for studentene å få et avbrekk ettersom de ikke er vant med å sitte og jobbe som tannleger i lengre strekk. Hver økt varer jo i 3,5 timer, 4,5 på fredager. Det er lang tid å sitte i samme stilling og jobbe med en arbeidsoppgave.

Studentenes evaluering

80 % av studentene opplever at de har hatt stort, eller veldig stort læringsutbytte av emnet og av den praktiske undervisningen, de er og tilfredse med tilbakemeldingene og de fysiske arbeidsforholdene. 60 % har hatt stort, eller meget stort utbytte av forelesningene, men flere hevder at disse med fordel kunne ha kommet tidligere i kurset eller vært lagt til andre tider. De fleste studentene synes arbeidsmengden er stor eller meget stor og at lærerstøtten kunne ha vært bedre. Det er imidlertid bare halve kullet som har svart på undersøkelsen. Vi går ut i fra at de som er minst tilfreds er overrepresentert blant respondentene.

Det er flere konkrete innspill fra studentene på hva som ikke er optimalt og hva vi kan gjøre av forbedringer:

Arbeidsmengden er for stor (6 stk). Målet med kurset er å forberede studenten på de arbeidsoppgaver de skal gjennomføre i studentklinikken, slik at de aldri skal oppleve å gjøre en arbeidsprosedyre for første gang på en pasient. Protetikk er et omfattende fag og dermed er det mange oppgaver som skal læres. Det er også et fag som krever stor grad av presisjon og fingerferdighet i tillegg til teoretisk kompetanse. Dette krever at man repeterer øvelsene flere ganger for å få den erfaringen som skal til for at det kan utføres forsvarlig på pasienter. Vi har ved flere anledninger bedt om mer tid til kurset, spesielt etter at vi mistet den første uken til klinisk innføringskurs for noen år tilbake, men uten resultat. Dessverre er det slik at høsten på 3. året har stor arbeidsbelastning i flere kurs samtidig, men vi kan ikke redusere på vårt krav til pasientsikkerhet av den grunn. Dette er ting som må justeres i studieplanen. Vi jobber nå med å øke mengden presisjonsboretning på kull 2 og kanskje også kull 1. Vi antar at dette kan gjøre at arbeidsbelastning oppleves som mer overkommelig på vårt kurs om studentene allerede har bedre fingerferdighet og boreteknikk ved oppstart.

Mangelfull pedagogikk, dårlig pedagogikk (6 stk). Disse utsagnene stemmer dårlig overens med at så mange opplever stort læringsutbytte av kurset. De fleste instruktører som arbeider på kurset er imidlertid tannleger, tannteknikere eller assistenter uten pedagogisk utdanning. Dette er selvfølgelig

en utfordring som vi jobber med kontinuerlig, men personer med både pedagogisk og odontologisk utdanning er mangelvare. Vi har i senere år hatt flere gode dagskurs og seminarer med pedagogikk i fokus, men en kan ikke komme bort i fra et enkeltes personligheter vil passe enkelte studenters personligheter i større eller mindre grad. Det er alltid flere instruktører ved hver økt slik at de aller fleste vil kunne finne en instruktør de kan kommunisere godt med og oppleve at de forstår hva vedkommende sier og hvorfor.

Manglende kalibrering av lærere/ulike meninger/avvikende tilbakemeldinger (5 stk). Dette er et problem vi har hatt i alle år og som vi ved årets omlegging forsøker å gjøre noe med. Samtlige innleverte arbeider ble vurdert av minst to lærer og ved avvikende vurdering ble de nødt til å diskutere seg frem til en enighet eventuelt rådføre en tredjeperson. Dette tror vi at vil øke vår samstemthet i fremtidige kurs. Imidlertid kunne vi ønske mer tid til rene kalibreringsdager i de studentfrie periodene (august og desember). Disse er i de senere årene blitt fylt opp med IKO-dager, obligatoriske kurs og annet som hindrer muligheten for å samle samtlige instruktører for kalibreringsøvelser. Det er imidlertid et problem at det ikke er noen dager i uken hvor samtlige involverte parter er til stede på huset slik at slike samlinger må gjennomføres utenom arbeidstid, med begrenset tid til rådighet. Dessuten kan det være ok (i det lange løp) for studentene å oppleve at det kan finnes flere måter å løse et problem på, selv om vi innser at studentene helst vil at det skal være ett fasitsvar på alle problemer fordi det er enklere å forholde seg til.

Mangelfulle positive tilbakemeldinger, hovedvekt på kritikk (4 stk). Vi erkjenner at det er et fokus på hva som skal forbedres (altså det som ikke er bra nok) blant instruktørene når de kommer til en student som trenger hjelp. Det er vanskelig å huske på å trekke frem det som er positivt hver gang når man har en lang venteliste og studentene egentlig er mest interessert i vite hva som må gjøres for å få det bra nok til å gå videre. Vi tar denne kommentaren til etterretning og skal forsøke å forbedre oss til senere kurs.

Tidspunkt for forelesninger (4stk). Enkelte kommenterer at forelesningene kommer for sent i forhold til den praktiske undervisningen, andre at de er forstyrrende elementer i selve kurset og foreslår rene teori-, og praksis-dager for å få det mindre oppstykket. Vi har denne problematikken opp til diskusjon ved jevne mellomrom. På den ene siden er det vanskelig for studentene å forstå teori om de ikke har noe håndfast å forholde seg til, slik at en teoretisk fremstilling av temaet før man har sett den utført i praksis og eller forsøkt å utføre det selv kan ha liten nytteverdi. På den andre side er det enklere å utføre en praktisk oppgave om man forstår hvorfor man skal gjøre det på spesielle måter. Vi forsøker i så stor grad som mulig å samkjøre teoretisk og praktisk informasjon, men vi kan trolig gjøre dette enda bedre. Rene teori- og praksis-dager er noe vi kan vurdere i fremtiden, spesielt i begynnelsen av kurset da det er mye teori som skal gjennomgås. De fleste vil nok imidlertid synes at forelesninger i 3,5 timer i strekk kan være noe i overkant mye. Vi har ved flere anledninger diskutert med kullet og med tillitsvalgt om det mest gunstige tidspunktet for forelesningene. Vi har sagt oss villige til å flytte dem til begynnelsen og slutten av dagen, men tilbakemeldingene underveis har vært at studenten synes det er godt med et avbrekk midt i økten. Det som kan vurderes er å ta ut forelesningene i Biomaterialer og legge dem som eget separat kurs med samlet forelesningsrekke, eksempelvis på våren kull 2.

Unødvendig mye tid brukt på arbeidsoppgaver vi ikke kommer til å gjøre senere oppgis som irritasjonsmoment (3 stk). Vår oppgave er å utdanne tannleger som kan arbeide i hele landet uten

behov for ekstraopplæring eller spesialisering. Dette innebærer at samtlige studenter må lære å mestre fremstilling av avtakbare proteser, selv om de forventer å jobbe i en praksis med få protesebærere. Det er dessuten umulig å forutsi sin egen yrkeskarriere, slik at en student vil aldri kunne vite hva han eller hun vil få bruk for i fremtiden. Dessuten lærer studentene mye om anatomi, bittfysiologi, materialbehandling og pasientbehandling ved fremstilling av helproteser. Dette er kunnskap de har nytte av innen all odontologisk praksis. At studenten utfører de tanntekniske prosedyrene lærer dem å kunne vurdere tanntekniske arbeider, de lærer betydningen av presisjon i tannlegens prosedyrer samt at de lærer å kommunisere med tannteknikere i fremtiden.

Skeivfordeling av lærerhjelp i seksjonene. Vi erkjenner at det har vært en skjevfordeling, men vi har nå endelig lært oss å se på klokkeslettet for når det ble bedt om hjelp. Denne rutinen skal ytterligere innskjerpes ved påfølgende kurs.

For lite instruktører, lang ventetid. Det er dessverre slik at det i perioder er svært mange som trenger hjelp samtidig, men i andre perioder er det mindre behov for hjelp i kurset og dette medfører lang ventetid i perioder og overskudd av lærer i andre. Med dagens køsystem er det imidlertid enkelt å jobbe med andre oppgaver mens man venter på hjelp. Det er ikke rom for å øke bemanningen, men vi kan forsøke å få studentene på kull 4 og 5 til å bli ferdige i tide på formiddagsøkten slik at instruktørene har mulighet til å komme tidsnok til nest økt. Det er ytterligere et problem at økten på fredager begynner samtidig med at formiddagsøkten slutter, slik at det ikke blir tid for lunsjpause i mellom.

Jag etter underskrifter, stress, spisse albuer (3 stk). Vi presiser hele tiden at hensikten med kurset er å lære prosedyrene, ikke å bli først ferdig med kurset. Vi er også svært klare på at det ikke er samsvar mellom de som er først ferdig og de som blir de beste tannlegene. Dette presiseres ved flere anledninger i begynnelsen av kurset. Dette er også bakgrunnen for årets omlegging av kurset. Vi legger ikke lenger like stor vekt på godkjenningene underveis i kurset, men evaluerer studenten i hovedsak på deres prestasjoner i de teoretiske og praktiske testene som leveres inn anonymt. Vi har vurdert å fjerne underskriftene og legge ansvaret for å vurdere om arbeidet er godt nok over på studentene, men har kommet frem til at dette vil være for krevende for studentene og vil trolig skape mer usikkerhet enn selvstendighet.

En instruktør sa at poenget med kurset var å lære oss å takle stress (1 stk). Dette var en misforståelse som nå er oppklart.

Tiltak:

- Videreføre det nye programmet med økt fokus på kvalitet og læring fremfor produksjon og kvantitet, og kalibrering av lærere
- Justere tidspunkt for teoretisk og praktisk informasjon
- Sørge for rettferdig fordeling av lærerhjelp og tilstrekkelig informasjon om pensum, tilgjengelig informasjon og programmet i kurset
- Øke fokus på pedagogikk og kommunikasjon
- Fremme forslag om studieplanendring for lengre tid for gjennomføring av kurset, evt. mindre generell arbeidsbelastning det aktuelle semesteret.
- Legge inn mer ferdighetstrening tidligere i studiet, slik at studentene lærer god boreteknikk